

„Crai Nou” în premieră la Brașov acum 130 de ani

Vasile Oltean

(continuare din pagina 8, Turnul Lemnarului) Cea mai mare recompensă a fost însă succesul pe care l-a avut la spectacol. Sora sa Marioara, venită din Moldova împreună cu iubita lui Ciprian, Berta, fiica pastorului Gorgon din Stupca, scria părinților „Aplauzele erau colosale, publicul în culmea entuziasmului... Ciprian de mult visa un asemenea succes încă de când era copilându”. Și totuși acei „diletanți” din spectacol, de care vorbea Gazeta, erau personalități ale vieții publice și culturale din Brașov, confirmați de un afiș păstrat ca prin minune.

Și totuși a doua zi Gazeta mai ignoră odată succesul său, apreciind că „Muzica ce a compus-o pentru Crai nou e vie, foarte plăcută și ne dovedește că a studiat cu multă diligență operele compozitorilor moderni: Offenbach, Genee, Strauss, Lecocq ș.a.”.

Clădirea Școlilor centrale române gr. or., actualul Colegiu Național „Andrei Șaguna”, Brașov

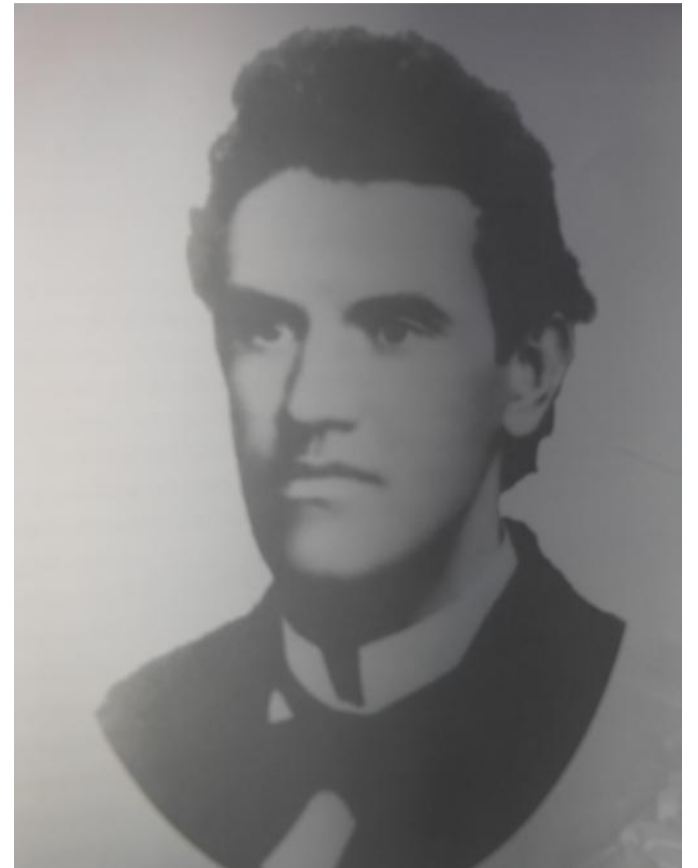

Gimnasiul român gr. or. din Brașov.

„Îmi permit a declara... răspunde Ciprian - că dacă este vorba de vreun componist, care l-am studiat și-l studiez și acum cu multă diligență, atunci îmi permit a spune că **componistul acesta e însuși poporul nostru român, care stă peste Offenbach, Genee, Suppe etc.**”

La ora la care el făcea asemenea declarații folclorul românesc era puțin cunoscut în Ardeal. Culegerea lui Pauleti s-a tipărit în puține exemplare. Culegerile lui Andrei Bârseanu și Ion Codru Drăgușanu încă nu se tipăriseră. Moldova era mai bine alimentată prin culegerile de folclor ale lui Alecsandri și Bolintineanu.

Deși din ce în ce mai bolnav, în ciuda tratamentului făcut săptămâni întregi la Tușnad, în 14/26 martie 1882 oferă brașovenilor încă un spectacol, dar ultimul și își permite să intercaleze între primul și actul secund „Hora Brașovului” alcătuită special pentru brașoveni. Originalul compoziției este azi expus în muzeul școlii din Șchei alături de numeroase documente semnate de marele compozitor, între care și ultima cerere de concediu prin care mărturisea Comitetului parohial că „mizera și periculoasa mea stare sanitară mă necesitează a pleca peste iarnă într-o climă mai caldă și a petrece acolo cel puțin 3 luni, spre a mă cura și a-mi recâștiga iarăși sănătatea mea. Pentru adevărul acestei asertiuni, servească atestatul medical ce-l alăturerez aice sub... (avem atestatul doctorului Neagoe care confirma că „suferă de un morb cronic de plămâni”). Ca atare Ciprian, în continuare cere „prea onoratului comitet, având în vedere trista mea poziție în care mă aflu de prezent, care poziție e numai drept consecință a dificultăților remarcabile în oficiul

Ultima fotografie a lui Ciprian Porumbescu, realizată la Brașov

meu, să binevoiască a-mi da un concediu de trei luni, adică de la 1 noiembrie până la 1 faur 1883. Pentru postul meu ca dirigent al corului m-am îngrijit de un substitut, pentru timpul absentării mele, carele o să conducă corul la serviciile liturgice, așa încât în privința datorințelor mele în oficiul meu, nu va proveni nici o împiedicare sau scădere.” Suplinit benevol de protopopul Vasile Voina, Gheorghe Dima și Nicolae Pop, se despărțea de Brașov pentru trei luni, dar și pentru totdeauna, căci după plecarea în Italia și visul refacerii sale fizice a fost zadarnic. În aprilie 1882 încă mai scria din Italia: „mă aflu tot bolnav și sub continuă căutare medicală... după cum îmi spun medicii, nici nu mă voi putea afla în curând în acea stare sanitară în care mi-ar fi comporalmente permis a-mi realiza iarăși activitatea oficiului meu ce-l primii de la prea onoratul comitet...”.

După puțin timp se stinge din viață la nici 30 de ani, dar brașovenii nu-l uită. În 1908 ridicau la Suceava o statuie. O altă statuie se ridică în fața Colegiului Andrei Șaguna din Brașov; în gara Brașov zilnic la oră fixă se aude melodia operetei „Crai nou”, iar în muzeul primei școli românești din Șchei este o sală dedicată marelui compozitor.

Pagina 10 (Apeductul Christian Kertsch):

Ela Iakab, Zei și peceți

Michel Cassir, Rug

Traseul de lectură:

